

Kontrollutvalget i Gjøvik kommune

Sekretariatet

Gjøvik, 19. april 2018.

J.nr./referanse: 07-18/GK/ks

TIL KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

Roar Løken Lunder, leder (H)

Undis Scheslien, nestleder (Sp) - forfall

Thomas Longva (V)

Hans Olav Lahlum (Sv)

Jorun A. Lilleeng (Ap)

Ole Klundby (Sp) - vara

Kopi sendt:

- Ordfører og rådmann
- Innlandet Revisjon IKS

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Det innkalles herved til møte i kontrollutvalget:

Dato: Torsdag 26. april 2018

Tid: Kl. 0830 – ca 1500

Sted: Møterom «Gjøvik», rådhuset/Øvre Torvgate 26

Vedlagt følger saksliste og saksdokumenter.

Vedlegg til sak 17 (henvendelse til kontrollutvalget) er unntatt fra offentlighet og kun sendt ut på papir til møtedeltakerne.

Forfall og innkalling av vara:

Undis Scheslien (Sp) har meldt forfall. Personlig vara Ole Klundby (Sp) er innkalt.

Eventuelt ytterligere forfall til møtet bes meddelt snarest til undertegnede på telefon/sms til 995 77 903, eller e-post til kjetil@kontrollutvalget.no

Deltakelse fra andre i møtet:

Sak 19 – Årsregnskap 2017 for Gjøvik kommune:

- Innlandet Revisjon IKS ved oppdragsansvarlig Ingebjørg Dybdal og utøvende revisor Bjørn Gustavsen orienterer under første del av saken (fra kl. 0945).
- Administrasjonen v/rådmann, økonomisjef og regnskapssjef orienterer under andre del av saken (fra kl. 1200).

Med hilsen

For leder i kontrollutvalget

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Adresse:

Kontrollutvalgstjenester Kjetil Solbrækken
Studievegen 7, 2815 Gjøvik
Tel. 995 77 903, e-post: kjetil@kontrollutvalget.no

KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

SAKSLISTE

FOR MØTE I GJØVIK KOMMUNE

Torsdag 26. april 2018 kl. 0830

(Møterom Gjøvik, rådhuset)

SAK NR. 16/2018	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 19.03.2018
SAK NR. 17/2018	HENVENDELSE TIL KONTROLLUTVALGET VEDR.
EIENDOMSSAK
SAK NR. 18/2018	PLANLEGGING AV FELLESMØTE – KONTROLLUTVALGENE I
GJØVIKREGIONEN
SAK NR. 19/2018	ÅRSREGNSKAP 2017 FOR GJØVIK KOMMUNE
– KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE
SAK NR. 20/2018	REFERATSAKER

Gjøvik, 19. april 2018.

For utvalgsleder

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Kopi til orientering:

- Rådmannen
- Vararepresentantene til kontrollutvalget

SAK NR. 16/2018

Gjøvik kommune

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 19.03.2018

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	26.04.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Møteprotokoll fra møte 19.03.2018

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 19.03.2018 godkjennes.

SAKSOPPLYSNINGER:

Møteprotokoll fra forrige møte i kontrollutvalget legges herved frem til formell godkjenning.

MØTEPROTOKOLL

KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

Mandag 19. mars 2018 holdt kontrollutvalget møte i Gjøvik rådhus fra kl. 0830 – 1450.

Som medlemmer møtte:

Roar Løken Lunder, leder (H)
Undis Scheslien, nestleder (Sp)
Thomas Longva (V)
Hans Olav Lahlum (Sv)
Jorun A. Lilleeng (Ap)

Følgende medlem hadde meldt forfall:

Ingen

Ellers møtte:

Fra Gjøvik Krisesenter IKS: Styreleder Odd Inge Sanden og daglig leder Heidi Olden (begge møtte under sak 10).

Sekretariatet: Kjetil Solbrækken (hele møtet) og Ole Kristian Rogndokken (sakene 11-15).

Møteprotokollen er sendt til:

Kommunestyret v/ordfører, kontrollutvalgets medlemmer og varamedlemmer, rådmannen, Innlandet Revisjon IKS, Oppland Arbeiderblad og Gjøviks Blad.

**Utvalgsmøtet ble satt kl. 0830 med Roar Løken Lunder som møteleder.
Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.**

Til behandling:

SAK NR. 08/2018

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 18.01.2018

Vedtak, enstemmig:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 18.01.2018 godkjennes.

SAK NR. 09/2018

**ETISKE RETNINGSLINJER FOR ANSATTE I GJØVIK
INKLUDERT RETNINGSLINJER FOR PRIVAT BRUK AV
KOMMUNALT UTSTYR OG UTLÅN AV LOKALER**

Vedtak, enstemmig:

1. Etiske retningslinjer for ansatte i Gjøvik kommune tas til orientering.
2. Kontrollutvalget tar til orientering at det er utarbeidet nye retningslinjer for privat bruk av kommunalt utstyr og utlån av lokaler i Gjøvik kommune.
3. Kontrollutvalget er opptatt av hvordan de etiske retningslinjene implementeres i organisasjonen og vil følge opp dette arbeidet overfor rådmannen i løpet av året.

Fra behandlingen:

Gjøvik Kriesesenter IKS ved styreleder Odd Inge Sanden og daglig leder Heidi Olden Eng orienterte og svarte på spørsmål. Hovedtema fra gjennomgangen:

- Styrets behandling av arbeidsmiljøundersøkelse.
- Status for planlegging av nytt bygg / kriesesenter.
- Sikkerheten for de ansatte (risikovurdering og tiltak) og samarbeid med politiet.
- Økonomi (årsregnskap 2017).
- Hovedpunktene i kriesesenterets årsrapport for 2017.
- Arbeidsmiljøtiltak – aktivitet og kompetanseheving.
- Internkontroll og HMS-arbeid, herunder sikkerhetsinstrukser.
- Helhetlig tiltakskjede hvor kriesesenteret inngår som en del av tilbudet.

Følgende dokumenter ble overlevert i møtet:

- Notat til kontrollutvalget fra styreleder.
- Beskrivelse av arbeidsmiljøtiltak etter kartlegging gjennomført av Stamina Helse AS.

Vedtak, enstemmig:

1. Styreleders og daglig leders presentasjon tas til orientering.
2. Med bakgrunn i presentasjon i møtet tar kontrollutvalget til orientering at selskapet har gjennomført en rekke tiltak for å forbedre arbeidsmiljøet blant de ansatte.
3. Kontrollutvalget har merket seg at leverandør av utført arbeidsmiljøundersøkelse i Gjøvik Kriesesenter IKS i 2017 (Stamina Helse AS) har anbefalt at det vurderes en ny kartlegging etter innflyttingen i nytt bygg og at selskapets styre har tatt dette til etterretning.
4. Kontrollutvalget ser på nåværende tidspunkt ikke behov for ytterligere oppfølging av selskapets arbeid med arbeidsmiljøet ved Gjøvik Kriesesenteret IKS.

Vedtak, enstemmig:

INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Kontrollutvalgets årsrapport for 2017 tas til orientering.

Fra behandlingen:

Følgende spørsmål ble reflektert over:

- Gjennomføres møtene på en effektiv og engasjerende måte?
- Er antall møter tilstrekkelig i forhold til saksmengde?
- Klarer kontrollutvalget å ivareta kontrollfunksjonen på en god måte?
- Hvordan oppfattes utvalget av andre sentrale aktører slik som kommunestyret og administrasjonen?
- Er roller og ansvarsdeling klar mellom kontrollutvalg, kommunestyret og administrasjonen?
- Hvordan fungerer samhandling med revisor?
- Hvordan fungerer samhandling med sekretariatet?

I tillegg ble følgende tema drøftet:

- Andre arbeidsmetoder (virksomhetsbesøk og høringer)
- Fellesmøter mellom kontrollutvalg (anbefaling i Departementets veileder/Kontrollutvalgsboken). Utvalgssekretær orienterte om forslag fra andre kontrollutvalg i regionen om et fellesmøte i løpet av 2018.
- Gjennomføring av risikovurderinger, forståelse av «røde flagg» og kontrollutvalgets evne til å reagere.

Vedtak, enstemmig:

1. Egenevalueringen tas til orientering.
2. Kontrollutvalget ber sekretariatet om å lage et forslag til et fellesmøte mellom kontrollutvalgene i Gjøvikregionen.

Fra behandlingen:

Sekretariatet ved Ole Kristian Rogndokken presenterte kartleggingen.

Vedtak, enstemmig:

1. Presentasjonen av kartlegging av eksterne/statlige tilsyn 2015-2017 tas til orientering.
2. Administrativ rapportering av gjennomførte tilsyn følges opp som en del av kontrollutvalgets gjennomgang av kommunens årsrapport for 2017 (neste møte).
3. Kontrollutvalget etablerer fast praksis med en årlig gjennomgang av ekstern tilsyn siste 3 år. Sekretariatet bes om å legge frem sak på dette etter at kommunens årsrapport foreligger, senest første møte på høsten.

Fra behandlingen:

Sekretariatet ved Ole Kristian Rogndokken presenterte hovedtemaene på konferansen:

- Digitalisering
- Arbeidslivskriminalitet
- Etikk
- Personvern

Vedtak, enstemmig:

1. Presentasjon av hovedpunktene på Kontrollutvalgskonferansen 2018 tas til orientering.
2. Følgende tema fra konferansen følges opp:
 - **Personvern:**
Følges opp slik: Rådmannen inviteres til å orientere om forslag til ny personopplysningslov og kommunens arbeid med forberedelse til lovendringen.
 - **Digitalisering:**
Følges opp slik: Kontrollutvalget ønsker innsikt i kommunens arbeid med digitalisering.
Rådmannen/administrasjonen inviteres til å presentere hvordan kommunen jobber med digitalisering, herunder kommunens strategier og mål på området. Hvilke muligheter og risikoer innebærer digitaliseringen?

Følgende saker ble referert:

1. Kommunestyrets behandling av saker fra kontrollutvalget – kommunestyrets møte den 15.02.2018:
 - K.sak 12/2018: Revisjonsrapport – Kommunens rusomsorg
 - K.sak 13/2018: Oppfølging av oppdrag fra kommunestyret - Omorganisering av Gjøvik Krisesenter
2. Muntlig henvendelse til kontrollutvalget vedr. eiendomssak
3. Egenerklæringer fra oppdragsansvarlige revisorer i Innlandet Revisjon IKS (4 stk)
4. Kundebrev 1/2018 fra Innlandet Revisjon IKS: Avslutning og behandling av årsregnskap 2017.
5. Henvendelse til kontrollutvalg fra Norsk Brannvernforening vedr. brannsikkerheten i boliger levert av Trysilhus
6. Invitasjon til fagkonferanse 29-30. mai 2018 – Kontroll og tilsyn
7. Diverse avisartikler
8. Neste møte: Tidspunkt/saksliste
9. Invitasjon til å tegne medlemskap i Forum for Kontroll og Tilsyn (lagt frem i møtet)

Vedr. referatsak nr. 2:

Sekretariatet orienterte om samtale/mottatt henvendelse. Møtet ble enstemmig lukket under denne delen av saken, jf. kommunelovens § 31, jf. offentlighetslovens § 13.

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	1. Referatsakene tas til orientering.
	2. Referatsak nr. 2 tas opp som egen sak på neste møte.

Gjøvik, 19. mars 2018.

Roar Løken Lunder
leder

**RETT UTSKRIFT:
Gjøvik, 19. mars 2018.**

Kjetil Solbrækken

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

NESTE MØTE

Dato: TORSDAG 26. APRIL 2018
Tidspunkt: KL. 0830
Aktuelle saker:

- *Årsregnskap 2017 for Gjøvik kommune – kontrollutvalgets uttalelse*
- *Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune*
- *Henvendelse til kontrollutvalget (KU-sak 15/18)*
- *Oppfølging av plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 og bestilling av foranalyser*

Saker til oppfølging senere møter (tidspunkt ikke fastsatt):

- *Ny personopplysningslov – hva gjør kommunen?* (KU-sak 14/18)
- *Digitalisering – orienteringssak* (KU-sak 14/18)
- *Kommunes arbeid mot arbeidslivskriminalitet inkl. oppfølging av to politiske vedtak* (KU-sak 50/17, pkt. 3)
- *Etiske retningslinjer /implementering* (KU-sak 09/18, i løpet av 2018)
- *Vurdering av forvaltningsrevisjonsprosjekter 2018/2019:*
 - *Skole: Bruk av tvang og makt* (KU-sak 71/17)
 - *PP-tjenesten* (KU-sak 50/17, pkt. 4).
 - *Sykefraværarbeidet i Gjøvik kommune* (KU-sak 79/16)
 - *Psykatri* (KU-sak 70/16)
 - *Målstyring* (KU-sak 77/16)
- *Tema fra kontrollutvalgskonferansen 2017* (KU-sak 51/17):
 - *Korrupsjonsrisiko og korrupsjonsforebyggende arbeid*
- *Internkontroll: Risikovurderinger på tjenestenivå* (KU-sak 12/16)
- *Årlig orientering fra administrasjonen/økonomisjef:*
 - *Status økonomisystem og deltakelse i pilotprosjekter Framsikt* (KU-sak 66/16)
 - *Kostra-analyse v/bruk av Framsikt Analyse.*

Bestillinger til sekretariatet:

- *Kartlegging eksterne tilsynsrapporter – årlig sak sommer/høst* (KU-sak 13/18).
- *Oppfølging av politiske vedtak – årlig sak* (KU-sak 50/17)

Bestillinger til Innlandet Revisjon IKS:

(ingen)

Møteplan 2018:

- Torsdag 18.01.2018 kl. 0830
- ~~Onsdag 07.03.2018 kl. 0830~~ – endret til mandag 19.03.2018 kl. 0830
- Torsdag 26.04.2018 kl. 0830
- Onsdag 09.05.2018 kl. 0830
- Torsdag 14.06.2018 kl. 0830
- Torsdag 30.08.2018 kl. 0830
- Torsdag 11.10.2018 kl. 0830
- Torsdag 29.11.2018 kl. 0830

Gjøvik kommune**HENVENDELSE TIL KONTROLLUTVALGET VEDR.
EIENDOMSSAK**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	26.04.2018	Sekretær Kjetil Solbrækken	Vedlegg 1 er unntatt fra offentlighet, jf. off.loven § 13.

Saksdokumenter:

1. Notat (mottatt saksresyme fra innsender, e-post 20.02.2018)

Vedlegg:

Vedlegg 1 (UNNTATT OFF.)

FORSLAG TIL VEDTAK:

--

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalget har mottatt en henvendelse vedr. en eiendomssak der det påstås at kommunen har opptrådt uredelig.

Saken er tidligere drøftet i kontrollutvalget, jf. vedtak i kontrollutvalgets møte den 14.04.2016 (sak 25/2016 – Henvendelse til kontrollutvalget vedr. sak om vegrett).

Nytt notat vedr. saken er oversendt kontrollutvalget. Notatet legges frem til drøfting uten forslag til vedtak. Spørsmålet som må drøftes er om notatet gir nye opplysninger som gir grunnlag for å gjenoppta saken i kontrollutvalget.

Kontrollutvalget behandlet og avsluttet saken i sitt møte den 14.04.2016. Nedenfor følger utskrift fra møteprotokollen der vedtaket i saken fremgår, og hvor det også fremgår at det i f.m. saken ble stilt spørsmål om inhabilitet hos to av utvalgets medlemmer:

SAK NR. 25/2016

HENVENDELSE TIL KONTROLLUTVALGET VEDR. SAK OM VEGRETT

Fra behandlingen:

Sekretær informerte innledningsvis om innkommet spørsmål om utvalgsleders og nestleders habilitet i forbindelse med saken. Kontrollutvalget vurderte spørsmålene opp mot forvaltningslovens § 6 annet ledd, dvs. om «andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet». Kontrollutvalget (bestående av tre medlemmer) besluttet enstemmig at de omtalte forholdene ikke medførte inhabilitet for verken leder eller nestleder. Leder og nestleder fratrådte under behandling av egen habilitet.

Møtet ble enstemmig besluttet lukket i forbindelse med behandlingen av saken, jf. kommunelovens § 31, jf. offentlighetslovens § 13 og 18.

Vedtak, enstemmig:

- 1. Kontrollutvalget har vurdert henvendelsen med bakgrunn i oversendte dokumenter og tidligere behandling av samme sak i kontrollutvalgets møte den 8/10-15.*
- 2. Kontrollutvalget har på nytt vurdert egne undersøkelser i saken. Kontrollutvalget er fortsatt av den oppfatning at saken ikke er egnet for oppfølging i kommunens kontrollutvalg. Det vises her til at saken er prøvd rettslig, jf. dom i Jordskifteretten den 14.11.2013.*

Om kontrollutvalgets behandling av henvendelser fra andre:

I departementets kommentarer til § 4 i forskrift om kontrollutvalg går det frem at kontrollutvalget ikke har plikt til å behandle andre enn de saker som det får seg forelagt fra kommunestyret, eller der det framgår av forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner. Når det gjelder henvendelser fra andre enn kommunestyret eller revisjonen, må kontrollutvalget selv vurdere om saken hører under utvalgets kompetanseområde (myndighetsområde) og om det vil prioritere saken.

Kontrollutvalget er et eget forvaltningsorgan, som er underlagt forvaltningsloven. Dette betyr bl.a. at alle som henvender seg til kontrollutvalget skal få svar om hvordan saken er behandlet. I og med at det ikke fattes noe enkeltvedtak i forvaltningslovens forstand, kreves det heller ikke at man begrunner et eventuelt avslag om å prioritere en sak. I praksis forsøker man som regel å grunngi hvorfor man eventuelt ikke prioriterer å gå videre med saken.

Kontrollutvalget er ikke et klageorgan, og har derfor ikke anledning til å behandle klager på enkeltsaker. Kommunene har egne klageorgan som behandler slike saker, i mange kommuner er det formannskapet. Mange klagesaker videresendes også til Fylkesmannen for endelig avgjørelse. Kontrollutvalget kan likevel på eget initiativ eller på bakgrunn av konkrete saker vurdere om kommunens egne retningslinjer og sentrale lover/forskrifter følges av forvaltningen, og evt. bestemme seg for å gjøre egne undersøkelser.

Gjøvik kommune

PLANEGGING AV FELLESMØTE FOR KONROLLUTVALGENE I GJØVIKREGIONEN

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	26.04.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

(ingen)

FORSLAG TIL VEDTAK:

Foreløpig plan for fellesmøte mellom kontrollutvalgene i Gjøvikregionen tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Bakgrunn/oppsummering:

Saken er en oppfølging av vedtak i kontrollutvalgets møte den 19.03.2018 i tilknytning til sak der mulighetene for et samarbeid mellom kontrollutvalgene i regionen ble drøftet. Kontrollutvalget fattet slikt vedtak i forbindelse med saken (sak 12/2018):

Kontrollutvalget ber sekretariatet planlegge om å lage et forslag til et fellesmøte mellom kontrollutvalgene i Gjøvikregionen.

Forslag til fellesmøte mellom kontrollutvalgene i Gjøvikregionen og foreløpig plan for et slikt møte er utarbeidet og legges herved frem til orientering.

FORELØPIG PLANLEGGING AV FELLESMØTE I GJØVIKREGIONEN

Forslag til møtetidspunkt og varighet på møtet:

Da flere kontrollutvalg har møteaktivitet i mai, og det nå er relativt kort tid til, foreslås det at møtet legges til august 2018 (fortrinnsvis i uke 34, 20-24. august). Møtet vil da komme i forkant av kontrollutvalgenes ordinære møter i september, og passer slik fint inn i møtekalenderen.

Det legges opp til å få godt utbytte av dagen når man først møtes. Det er derfor lagt opp til et møte innenfor tidsrammen 0900-1530. Møtestart er lagt til kl. 0900 (i stedet for 0830 som flere utvalg bruker) da det er flere som har noe kjøreavstand.

Forslag til møtested:

Vestre Toten kommune (kulturhuset/kommunestyresalen) foreslås som møtested. Det betyr at kontrollutvalget i Vestre Toten vil være vertskap for møtet.

Diverse formaliteter:

Fellesmøtet er formelt å anse som et møte i hvert av de fem kontrollutvalgene der sakslisten er lik. Det betyr at det vil bli laget en innkalling med saksliste og sakspapirer for hvert av kontrollutvalgene.

Møteprotokoll vil bli skrevet for hvert kontrollutvalg etter møtet. Forslag til vedtakene i de ulike sakene utformes med tanke på konsensus blant alle de fem kontrollutvalgene. Det er derimot ikke noe i veien for at det enkelte kontrollutvalg ønsker å vedta noe annet enn det som er lagt frem som forslag til vedtak. Om dette oppstår løses det praktiske rundt dette i møtet.

Møteledelsen for fellesmøtet foreslås ivaretatt av leder i kontrollutvalget i vertskommunen, dvs. Vestre Toten kommune. Dette er kun en praktisk ordning, da hver kontrollutvalgsleder formelt fungerer som møteleder for sitt kontrollutvalg i møtet. Fra sekretariatet vil Kjetil Solbrækken og Ole Kristian Rogndokken delta og bistå med det praktiske gjennom møtet. Det vil bli gitt mer informasjon omkring formalitetene rundt møtet ved møtestart.

Forslag til agenda / saksliste:

Nedenfor følger forslag til innhold på et fellesmøte ut fra innspill til saker som pr. i dag synes naturlig å følge opp i et slikt møte. Ambisjonsnivået er muligens lagt noe høyt mht. antall tema/saker på møtet. Kanskje er det lagt opp til for lite tid til diskusjon/drøfting av evt. felles revisjonsprosjekter. Dette kan diskuteres nærmere før endelig agenda settes.

Foreløpig forslag til agenda for fellesmøte

- 0900-0915** **Åpning og presentasjonsrunde**
- ved leder for vertskommunen og sekretariatet
- 0915-1030** **Sak: HORIZONT MILJØPARK IKS: PRESENTASJON AV SELSKAPET OG VURDERING AV FORUNDERSØKELSE**
- Del 1: Presentasjon v/daglige leder (0915-ca. 1015).
- Pause (15 min)
- Del 2: Drøfting av behov for forundersøkelse (1030-1050)
- 1050-1130** **Sak: KOMMUNENS VARSLINGSRUTINER, RAPPORTEN «GODE RÅD FOR ETIKKARBEID» OG KONTROLLUTVALGET SOM TIPSKANAL**
- ved sekretariatet
- 1130-1215** **Pause/mat**
- 1215-1300** **Sak: PRESENTASJON AV FELLES INNKJØPSENHET I GJØVIKREGIONEN, OG VEDTATT ANSKAFFELESSTRATEGI**
- ved leder for felles innkjøpsenhet i Gjøvikregionen
- 1300-1330** **Sak: RISIKOVURDERINGER KNYTTET TIL ANSKAFFELSER OG ARBEIDET MOT ARBEIDSLIVSKRIMINALITET I GJØVIKREGIONEN**
- ved leder for felles innkjøpsenhet i Gjøvikregionen
- 1330-1345** **Pause**
- 1345-1430** **Sak: HVORDAN FÅ ØKT FOKUS PÅ KVALITET, PRODUKTIVITET OG MÅLOPPNÅELSE I FORVALTNINGSREVISJONER?**
- ved Innlandet Revisjon IKS v/fagansvarlig for forvaltningsrevisjon (innledning ved sekretariatet)
- 1430-1515** **Sak: VURDERING AV FELLES REVISJONSPROSJEKTER – KONTROLLUTVALGENE I GJØVIKREGIONEN**
- ved sekretariatet
- 1515-1530** **Oppsummering / avslutning**

Gjøvik kommune

ÅRSREGNSKAP 2017 FOR GJØVIK KOMMUNE - KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	26.04.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Revisjonsberetning for 2017	Vedlegg 1
2. Årsregnskap 2017 for Gjøvik kommune	Vedlegg 2 (jf. eget vedlegghefte)
3. Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune	Vedlegg 3 (jf. eget vedlegghefte)

FORSLAG TIL VEDTAK:

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL GJØVIK KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2017

Kontrollutvalget har behandlet Gjøvik kommunes årsregnskap for 2017. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsrapport for 2017.

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene og orienteringer fra kommunens revisor og rådmannen/administrasjonen.

Kontrollutvalget har merket seg at revisjonsberetningen har en positiv totalkonklusjon, dvs. at revisor mener kommunens årsregnskap for 2017 er avlagt uten vesentlig feil.

Kontrollutvalget har følgende kommentarer til årsregnskap/årsrapport for 2017:

-
-(fylles ut i møtet)

Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 15. april 2018, har kontrollutvalget ingen merknader til kommunens årsregnskap for 2017.

Bakgrunn / kontrollutvalgets oppgaver:

Bakgrunn for saken er kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med kommunens årsregnskap, slik det fremgår av forskrift om kontrollutvalg:

§ 6 Regnskapsrevisjon

*Kontrollutvalget skal **påse at kommunens** eller fylkeskommunens årsregnskap og kommunale eller fylkeskommunale foretaks **årsregnskap blir revidert på en betryggende måte**, herunder å holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruks, eller avtaler med revisor.*

§ 7 Uttalelse om årsregnskapet

*Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, **skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet** før det vedtas av kommunestyret eller fylkestinget. Uttalelsen avgis til kommunestyret eller fylkestinget. Kopi av uttalelsen skal være formannskapet i hende tidsnok til at det kan tas hensyn til den, før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret/fylkestinget.*

Kontrollutvalgets behandling og grunnlag for å kunne avgi uttalelse til årsregnskapet:

Årsregnskap og rådmannens årsrapport er vedlagt saken.

I tillegg er det, i likhet med tidligere år, lagt opp til følgende presentasjoner i møtet:

- Revisor/Innlandet Revisjon IKS er invitert til møtet for å orientere om revisjonsarbeidet og presentere revisjonsberetningen.
- Rådmannen og kommunens regnskapsansvarlig er invitert til å presentere årsregnskapet og rådmannens årsmelding. Det er særlig bedt om at kontrollutvalget blir orientert om følgende:
 1. *Kommunens resultat og økonomiske situasjon.*
 2. *Vesentlige regnskapsmessige og avgiftsmessige problemstillinger i årets regnskap.*
 3. *Vesentlige avvik i forhold til planer/budsjett/vedtak.*
 4. *Overordnet intern kontroll og styring (innenfor regnskaps- og økonomiområdet).*

Kommunikasjon med revisor gjennom revisjonsprosessen er også en del av grunnlaget for saken. Det vises her til:

- *Presentasjon av revisjonsplan/revisjonsstrategi*
- *Statusrapportering etter utført interimsrevisjon av regnskapet*

Samlet skal dette gi kontrollutvalget tilstrekkelig grunnlag for å ivareta sitt ansvar med å påse at årsregnskapet er revidert på betryggende måte (jf. forskrift om kontrollutvalg § 6) og å sette utvalget i stand til å utforme en uttalelse til årsregnskapet (jf. forskrift om kontrollutvalg § 7).

Oppfølging av merknader fra kommunestyret eller kontrollutvalget:

Det foreligger ingen vedtak til oppfølging i kommunestyret eller kontrollutvalget som har med regnskapsførsel eller den del av internkontrollen som har med økonomirutiner å gjøre.

Det vises for øvrig til kontrollutvalgets uttalelse til fjorårets årsregnskap (se under).

Utforming av kontrollutvalgets uttalelse / forslag til vedtak:

Det finnes ingen standard for hvordan kontrollutvalgets uttalelse til regnskapet skal utformes. Forslag til vedtak i saken følger samme mal som tidligere år, som igjen er basert på et tidligere forslag fra Norges kommunerevisorforbund (NKRF).

I forslag til vedtak er det laget mulighet til å ta inn kommentarer om kontrollutvalget skulle ønske det (se nest siste avsnitt i forslag til vedtak). Hvis ikke fjernes denne delen av teksten i uttalelsen.

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL FJORÅRETS ÅRSREGNSKAP:

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL GJØVIK KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2016

Kontrollutvalget har behandlet Gjøvik kommunes årsregnskap for 2016. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsrapport for 2016.

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og presentasjoner i kontrollutvalgets møte av kommunens revisor/Innlandet Revisjon IKS og kommuneadministrasjonen ved rådmann, økonomisjef og regnskapssjef.

Kontrollutvalget har merket seg at det foreligger en ”ren” revisjonsberetning, uten noen forbehold eller presiseringer fra revisors side.

Kontrollutvalget har følgende kommentarer årsregnskap og årsrapport for 2016:

a) God budsjettdisiplin og økonomistyring:

Den ordinære driften (sektorenes/tjenesteområdenes resultater) har samlet et merforbruk på 1,5 million. Dette utgjør kun 0,1 % avvik i forhold til budsjett, noe som indikerer at det samlet sett er god kontroll på økonomien innenfor de styrbare områdene av driften.

b) Kommunens økonomiske situasjon:

Hovedinntrykket er at kommunen har en god finansiell stilling og økonomisk handlefrihet. Kontrollutvalget begrunner dette med:

- *Positivt netto driftsresultat – 90,6 millioner kroner: Dette utgjør 3,9 % av brutto driftsinntekter. Dette er godt over Fylkesmannens anbefalte nivå på minimum 1,75 %.*
- *Moderat lånegjeld sammenlignet med andre kommuner (langsiktig gjeld er 58,3 %*

av brutto driftsutgifter sammenlignet med kostragruppe 13 som har 83,8 %).

➤ God likviditet.

➤ Bra andel frie midler/disposisjonsfond: Kommunen har pr. 31.12.2016 ca. 305 millioner på disposisjonsfond, en økning på ca. 15 millioner fra 2015. Mye av midlene er bundet opp gjennom vedtak i kommunestyret, men er frie ved at de kan omdisponeres om nødvendig.

c) Sykefravær:

Kontrollutvalget har merket seg at samlet sykefravær i 2016 var 9,3 %, omkring samme nivå som i 2015 (9,2 %). Dette er under målsettingen om maksimum 8,3 % sykefravær som ble satt i styringsdokumentet for 2016.

d) Kommunens finansforvaltning – omfang, avkastning og bufferfond:

Kommunen har pr. 31.12.2016 totalt ca. 1 040 millioner kroner til forvaltning. Avkastningen i 2016 var 4,1 %, dvs. godt over målet i finansreglementet om å skape en meravkastning på 0,5 % -1 % ut over gjennomsnittlig lånerente som i 2016 var på 2,1 %.

For å møte usikkerheten i finansmarkedene har kommunen et bufferfond som skal håndtere svingninger uten at det får konsekvenser for kommunes drift og tjenesteproduksjon. Pr. 31.12.2016 er bufferfondet 28,5 millioner. Dette er langt under målsettingen i vedtatt finansreglement om et bufferfond på to standardavvik, beregnet til mellom 70-80 millioner.

Kommunens reviderte finansreglement gir mulighet for økt eksponering i aksjer, noe som gir økt risiko. Dersom kommunen velger å benytte denne muligheten vil det bli behov for ytterligere økt bufferfond.

e) Bekymringsfull utvikling i pensjoner:

Kontrollutvalget vil uttrykke generell bekymring i forhold til pensjoner og vil særlig peke på følgende forhold:

- Premieavviket (=utsatt kostnadsføring av pensjon) viser en stadig økende tendens, og er nå oppe i 166,7 millioner. Da kommunen pr. d.d. kun har avsatt ca. 11 millioner til å møte disse kostnadene, står kommunen overfor store merbelastninger i driften i årene fremover.
- Netto pensjonsforpliktelser (forskjellen mellom regnskapsførte/beregnete pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser) utgjør pr. 31.12.2016 hele 516 millioner. Kontrollutvalget forstår det slik at beløpet i hovedsak skyldes beregningstekniske forhold knyttet til bokførte pensjonsmidler (eiendel i balansen) og pensjonsforpliktelser (gjeldspost i balansen).

Kontrollutvalget tar til orientering at det fortsatt vurderes å etablere egen pensjonskasse, enten alene eller i samarbeid med andre kommuner, med tanke på reduksjon av de årlige pensjonskostnadene.

f) Selvkostfond – vann og avløp:

Kontrollutvalget har merket seg at bokført selvkostfond innenfor vann og avløp har stått nærmest urørt de siste 5 årene og at områdene har gått med «overskudd» 4 av de siste 5 årene.

Etter kontrollutvalgets mening er kommunens praksis på området ikke i tråd med Kommunal- og moderniseringsdepartementets retningslinjer for beregning av selvkost (H 3/14) som legger til grunn at framføring av overskudd bør holdes innenfor et perspektiv på 3-5 år.

Med bakgrunn i dette mener kontrollutvalget at det er behov for en gjennomgang av gebyrfinansieringen innen vann og avløp. Rådmannen oppfordres til å følge opp dette.

Kontrollutvalget mener det også bør vurderes å foreta beregning av selvkost på flere områder enn det som gjøres i dag, eksempelvis byggesaksgebyrer og skolefritidsordningen. Rådmannen oppfordres til å se nærmere på dette.

Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 12. april 2017, har kontrollutvalget ingen merknader til kommunens årsregnskap for 2016.

Innlandet Revisjon IKS

Til kommunestyret i Gjøvik kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Rådmannen

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Gjøvik kommunes årsregnskap som viser kr 1.594.469.166 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 30.505.576. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Gjøvik kommune per 31. desember 2017, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Rådmannen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i kommunens årsrapport.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Hovedkontor:
Kirkegata 76
2609 Lillehammer
Tlf. 61 28 90 80

Kontor Gjøvik:
Studievegen 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61 28 90 80

Kontor Otta:
Ola Dahlgate 3 A
2670 Otta
Tlf. 61 28 90 80

Firma:
E-post: postmottak@irev.no
www.irev.no
Postboks 988
2626 Lillehammer
Reg. nr. 987 769 386 MVA
Bank kto. 1604 11 46927

Rådmannens ansvar for årsregnskapet

Rådmannen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Rådmannen er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Gjøvik 15. april 2018

Ingebjørg Dybdal
Oppdragsansvarlig revisor

SAK NR. 20/2018

Gjøvik kommune

REFERATSAKER

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	26.04.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:	
1. Sykefraværet økte – ikke i nærheten av målet (artikkel i Kommunal Rapport 27.03.2018)	Vedlegg 1
2. Saksfremlegg kommunestyrets sak 37/2018 Telemarksmodellen (møte den 22.03.2018)	Vedlegg 2
3. Kommunalnytt nr. 1/2018 (fra regjeringen.no)	Vedlegg 3
4. Diverse avisartikler	Vedlegg 4
5. Neste møte: Tidspunkt/saksliste	Muntlig orientering

FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsakene tas til orientering.

Sykefraværet økte - ikke i nærheten av målet

Det legemeldte sykefraværet blant kommuneansatte økte marginalt i fjor. I åtte år har fraværsprosenten vært tilnærmet konstant, langt over målet i avtalen om inkluderende arbeidsliv. Sjekk din kommune her.

Legemeldt fravær har vært omtrent konstant de siste åtte årene. Fraværet er mer enn fire ganger så høyt i kommunen med høyest sykefravær, som i den med lavest legemeldt fravær. Ill.foto: Colourbox.com

Berit Almendingen, Ole Petter Pedersen

IA-AVTALEN

Avtalen ble inngått første gang i 2001 og har vært reforhandlet to ganger siden.

Avtalen består av tre mål:

1 Reduksjon i sykefraværet med **20 prosent** i forhold til nivået i andre kvartal 2001. Dette innebærer at sykefraværet på **nasjonalt nivå** ikke skal overstige **5,6 prosent** for alle sektorer samlet.

2 **Hindre frafall og øke sysselsetting** av personer med **reduisert funksjonsevne**.

3 **Yrkesaktivitet** etter fylte **50 år** forlenges med **seks måneder**. Med dette menes en økning sammenliknet med 2009 i gjennomsnittlig periode med yrkesaktivitet (for personer over 50 år).

Avtalen går ut ved **nyttår 2018**.

Samlet legemeldt fravær blant kommuneansatte var på 7,5 prosent i 2017 – mot 7,4 prosent året før. Det viser nye tall som Statistisk sentralbyrå (SSB) har utarbeidet på oppdrag for Kommunal Rapport.

De siste åtte årene har legemeldt sykefravær vært fra 7,4 til 7,6 prosent hvert eneste år, viser statistikken fra SSB.

I avtalen om inkluderende arbeidsliv (IA) fra 2001 forpliktet kommunene seg til å få ned det samlede sykefraværet med 20 prosent (både legemeldt og egenmeldt), til 6,7 prosent. Det har de ikke klart etter 16 års innsats. Fraværet nådde en topp med 8,2 prosent i 2009, og har siden ligget stabilt på et litt lavere nivå - godt over målet i IA-avtalen.

Det er store forskjeller mellom kommunene. Midsund hadde lavest legemeldt fravær i fjor – antallet fraværsdager falt med en tredel. Legemeldt fravær i kommunen som har 2.000 innbyggere var på bare 3,3 prosent i fjor. Sykefraværet i kommunene koster 11,5 milliarder kroner, ifølge KS.

Vil at ansatte skal gå til leder før de sykmeldes

Det høyeste legemeldte fraværet i fjor var i Ballangen, som har 2.500 innbyggere. Det legemeldte sykefraværet blant kommuneansatte var på hele 14,8 prosent. Det er en økning på 8 prosent eller 1,2 prosentpoeng fra året før.

Rådmann Knut Einar Hanssen i Ballangen sier at regionrådet i Ofoten er i dialog med Universitetet i Tromsø om et forskingsprosjekt som blant annet skal gi svar på hvorfor kommunene i Ofoten sliter med høyt sykefravær. Hanssen tror en del av forklaringen til økningen er at Ballangen har vært gjennom en stor økonomisk snuoperasjon, og er på vei ut av Robek.

– Jeg håper at en bedre økonomisk kontroll vil redusere trykket på de ansatte, sier Hanssen, som har vært fast ansatt rådmann siden april i fjor.

Rådmannen, som jobbet på NAV Arbeidslivssenter i Ballangen før han ble assisterende rådmann i 2015, sier at han jobber bevisst med å få ned sykefraværet i kommunen.

– Alle enhetslederne er også bedt om å følge opp sykemeldte, kommunestyret har bedt om å få informasjon om utviklingen i sykefraværet. Forrige torsdag hadde vi fagdag om sykefravær med alle enhetslederne, aktivitetssentrene, bedriftshelsetjenesten og sykemelderne, sier han.

– *Hvordan ser du på at sykefraværet er så høyt i Ballangen, og til og med øker?*

– Jeg tenker at det er veldig mange alternativer til å gå rett på sykemeldinger. Jeg ønsker og forventer at de ansatte skal gå til sin leder før de blir sykmeldt. Ansatte blir sykmeldt fra arbeidsoppgaver, ikke fra arbeidsplassen, kolleger og lederen.

SSB måler i en del tilfeller sykefravær på en litt annen måte enn den enkelte kommune kan gjøre. Tallene i SSB-statistikken er imidlertid sammenliknbare på tvers av kommuner.

Blant de ti største kommunene er det som i 2016 Fredrikstad som har det høyeste fraværet (8,1 prosent). Lavest legemeldt fravær har Kristiansand (6,8 prosent). Blant storkommunene økte fraværet mest i Stavanger og Bærum i fjor.

Legemeldt fravær – OPPLAND FYLKE

I tabellen under kan du se hva det legemeldte fraværet var i fjor. I små kommuner vil tilfeldige variasjoner kunne slå kraftig ut.

			Fravær 2017	Endring i %-poeng	Endring i %
501	Lillehammer	Oppland	8	0,3	4
502	Gjøvik	Oppland	8,4	0,4	4
511	Dovre	Oppland	4,1	-1,6	-38
512	Lesja	Oppland	6,3	0,9	14
513	Skjåk	Oppland	6	-0,8	-14
514	Lom	Oppland	7,3	0,6	8
515	Vågå	Oppland	7,3	0,8	12
516	Nord-Fron	Oppland	7,6	1,1	15
517	Sel	Oppland	7,3	0,8	11
519	Sør-Fron	Oppland	7	-1	-14
520	Ringebu	Oppland	6,8	0,8	12
521	Øyer	Oppland	5,9	0,5	10
522	Gausdal	Oppland	6	-1,1	-18
528	Østre Toten	Oppland	8,1	-0,2	-3
529	Vestre Toten	Oppland	8,5	0,5	5
532	Jevnaker	Oppland	6,6	1,1	16
533	Lunner	Oppland	8	-0,7	-9
534	Gran	Oppland	7,9	-0,2	-3
536	Søndre Land	Oppland	9,5	-0,5	-5
538	Nordre Land	Oppland	9,3	0,8	10
540	Sør-Aurdal	Oppland	8,2	-0,8	-10
541	Etnedal	Oppland	8,3	0,1	1
542	Nord-Aurdal	Oppland	7,5	-0,5	-6
543	Vestre Slidre	Oppland	10	1,9	19
544	Øystre Slidre	Oppland	8,1	0,9	11
545	Vang	Oppland	7,7	0,5	6

GJØVIK KOMMUNE

VEDLEGG 2

Tilleggsliste

Utvalg: Kommunestyret
Møtested: Glassverket, Strand Hotel
Dato: 22.03.2018
Tid: Kl. 17:30

Sakliste

Sak nr.	Sakstittel	Arkivsaknr.
37/2018	Telemarksmodellen - Spørsmål til Ordfører Bjørn Iddberg fra Anne Bjertnæs, Høyre	18/2746

Gjøvik, 22.03.2018

Bjørn Iddberg

Arkiv:
JournalpostID: 18/16604
Saksbehandlar: Åshild Holstad Endal
Dato: 22.03.2018

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
37/2018	Kommunestyret	22.03.2018

Telemarksmodellen - Spørsmål til Ordfører Bjørn Iddberg fra Anne Bjertnæs, Høyre

I Oppland Arbeiderblad har det versert et ordskitte mellom kommunens politiske ledelse og byggebransjen omkring den såkalte Telemarksmodellen. Gjøvik kommune valgte i juni 2016 å innføre denne Telemarksmodellen til tross for rådmannens råd om det motsatte, og heller foreta en vurdering av Telemarksmodellen etter innføring av ny lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Nytt anskaffelsesregelverk trådte i kraft 1. januar 2017. Kommunestyret vedtok også at Telemarksmodellen skulle samordnes med den nye loven og forskriften når denne var iverksatt.

Kan ordføreren redegjøre den praktiske forskjellen mellom vedtatt lov og forskrift og Telemarksmodellen, og hvilke forhold i Telemarksmodellen ikke er dekket gjennom de nasjonale bestemmelsene av 1. januar 2017?

Vil ordføreren sørge for at en slik samordning kommer opp til politisk behandling i tråd med kommunestyrets vedtak fra 2016?

Rådmannen har tidligere anslått den administrative ressursbruken til ca 0,75 årsverk. I tillegg sier rådmannen at særskilte regler vil gjøre innføringen av digitaliserte og standardiserte innkjøpsløsninger i kommunen vanskeligere og dyrere. Vi må derfor anta at Telemarksmodellen koster minst en million ekstra i året.

I Oppland Arbeiderblad leser vi nå at det varsles opprettelsen av et eget regionalt tilsyn. Kan ordføreren redegjøre for hvordan et slikt tilsynsarbeid skal organiseres, hvilken myndighet et slikt tilsyn skal ha og hvilke kostnader et slik tilsyn vil medføre for Gjøvik kommune?

I avisdebatten om saken blir ordfører og varaordfører invitert til å kommentere. De benytter anledningen til å trekke Helge Nakkens uttalelser som leder av bransjeforeningen EBA (entreprenørforeningen Bygg og Anlegg) i tvil som følge av hans tilknytning til Gjøvik Høyre.

Jeg har fått en rekke reaksjoner fra folk både i og utenfor politikken. Mange sier at ordføreren med sin kommentar bekrefter en oppfatning om at det i Gjøvik er viktig å ha partiboka i orden. Mener ordføreren at det er riktig å trekke inn partitilhørighet i en slik sak, eller vil ordføreren beklage uttalelsen?

Kommunestyret 22.03.2018:

Behandling:

Svar fra Ordfører:

Ordfører!

Det grunngitte spørsmålet tar konkret opp 4 ulike delspørsmål, så jeg tar dem i tur og orden.

For det første

Kan ordføreren redegjøre for den praktiske forskjellen mellom vedtatt lov og forskrift og Telemarksmodellen, og hvilke forhold i Telemarksmodellen som ikke er dekket gjennom de nasjonale bestemmelsene av 1. januar 2017?

Nytt anskaffelsesregelverk trådte i kraft fra 1. januar 2017 og inneholder flere bestemmelser som pålegger offentlige innkjøpere å ta hensyn til miljø, arbeidsforhold og sosiale forhold ved gjennomføringen av anskaffelser.

Telemarksmodellen som er vedtatt av Gjøvik kommune og en rekke andre kommuner går imidlertid lengre enn anskaffelsesregelverket på noen områder.

For å ivareta Telemarksmodellen må byggherren (i praksis Gjøvik kommune) innarbeide særlige kontraktsvilkår. Noen av punktene som skiller seg fra anskaffelsesregelverket er:

- Foretakene skal ha fast ansatte, enkeltpersonforetak eller innleie krever spesiell tillatelse
- Det godkjennes ikke mer enn ett ledd (under hovedleverandør) i entrepriser-/kontraktskjeden. To ledd kan godkjennes når det foreligger en god begrunnelse.
- Alle entreprenører og underentreprenører skal være godkjent for å ta inn lærlinger
- Lønn skal inn på konto i norsk bank
- Norsk skal være arbeidsspråket på kommunens byggeplasser.
- Tilbyder skal fortløpende rapportere bruk av utenlandsk arbeidskraft i alle ledd i kontraktskjeden.
- Tilbyder skal dokumentere at han har gyldig yrkesskadeforsikring for alle ansatte.

De som ikke oppfyller kravene vil få dagmulker, miste kontrakten eller kan få karantene i inntil to år.

Det tror jeg er ganske dekkende svar på spørsmål 1. Telemarksmodellen er mer dekkende og detaljert. Det politiske siktemålet med dette er jo å få til ordnede arbeids-og lønnsforhold i den delen av arbeidslivet som kommunen kjøper tjenester fra.

Det andre spørsmålet lyder:

Vil ordføreren sørge for at en slik samordning kommer opp til politisk behandling i tråd med kommunestyrets vedtak fra 2016?

Svaret på dette er kort og enkelt: Nei, det vil ikke ordføreren sørge for. Vi har vedtatt at en slik samordning skal skje, og det er en faglig jobb å følge opp et politisk vedtak om å innføre Telemarksmodellen. Det er gjort i mange kommuner i Norge, også av flere høyrestyrte kommuner. Dersom det skulle være slik – og det er ennå ikke blitt lagt fram for oss – at denne modellen skulle bryte med den nasjonale forskriften, tar jeg som en selvfølge at vi allerede ville fått oss forelagt en politisk sak om eventuelle nødvendige endringer. Men slik er det jo ikke.

Før jeg svarer på det tredje spørsmålet vil jeg kort kommentere noen påstander i interpellasjonen. Det hevdes en antagelse om at Telemarksmodellen koster minst en million ekstra i året. Denne antagelsen er slik jeg ser det svært løst fundert på et tidligere anslag fra

rådmannen om et ressursbehov på ¼ stilling for å følge opp kontrollfunksjonen.

Det er imidlertid gjort en del administrativt oppfølgingsarbeid siden den gangen.

Dermed berører jeg også spørsmål nummer 3 som lyder:

Kan ordføreren redegjøre for hvordan et slikt tilsynsarbeid skal organiseres, hvilken myndighet et slikt tilsyn skal ha og hvilke kostnader et slikt tilsyn vil medføre for Gjøvik kommune?

Når det gjelder organiseringen av tilsynsarbeidet – slik det er per i dag – må jeg referere rådmannens notat til meg om dette. Der står det:

Oppfølging av anskaffelsesregelverket og Telemarksmodellen i kommunens byggeprosjekter

Rådmannen plikter å sørge for internkontroll. Dette innebærer å sørge for å etterleve alle lover og regler som har betydning for oppgaveutførelsen. I denne sammenheng gjelder det regelverket for offentlige anskaffelser og Telemarksmodellen som kommunestyret i Gjøvik kommune har vedtatt skal gjelde.

Som en oppfølging av vedtaket om å innføre Telemarksmodellen har rådmannen jobbet med å finne en som sikrer at anskaffelsesregelverkets bestemmelser og Telemarksmodellen spesielt følges opp i kommunale byggeprosjekter

Rådmannen ser på anskaffelsesregelverket og Telemarksmodellen på samme måte som øvrig lovverk rådmannen har ansvar for at etterleves. Rådmannen skal sørge for jevnlig risikovurderinger som grunnlag for innretning av internkontrollen, rådmannen skal sørge for organisering av ansvar og roller som sikrer at vi gjør som vi sier, rådmannen skal sørge for dokumentasjon og nødvendig rapportering og rådmannen skal sørge for nødvendige kontrollaktiviteter

Roller og ansvar:

Modellen som rådmannen har kommet fram til i samarbeid med anskaffelsesenheten og egne internkontrollressurser er:

Den regionale anskaffelsesenheten skal sørge for at vilkårene innarbeides i kontraktvilkårene for kommunale bygge- og anleggsprosjekter.

Eiendomsavdelingen skal følge opp at kontraktvilkårene ivaretas under utførelsen av byggeprosjekter. Utbyggingsavdelingen skal følge opp at kontraktvilkårene ivaretas under utførelse av anleggsprosjekter.

Dokumentasjon og rapportering

Løpende kontroll skal i praksis skje gjennom løpende egenerklæringer og rapportering fra utførende entreprenører til prosjektleder.

Kontrollaktiviteter

I tillegg gjennomfører rådmannen kontrollaktiviteter som planlagte internrevisjoner (etter risikovurderinger), som stikkprøvekontroller i egenregi eller ved innleie av eksterne ressurser. Internrevisjonen gjennomføres av kommunens eget revisjonsteam (organisert under HR avdelingen). Midlene som ble tilført under kommunestyrets vedtak (250 000) benyttes til å styrke kompetansen og eller øke ressursene for å gjennomføre internrevisjoner/stikkprøver.

Kostnad ved Telemarksmodellen

Rådmannen har i sin oppfølging av vedtaket lagt vekt på at anskaffelsesregelverket og Telemarksmodellen skal ivaretas innenfor samme modell som øvrige lover og regelverk rådmannen har et ansvar for. Dette mener rådmannen enklest og best gjøres gjennom å

benytte de systemer for internkontroll som allerede er etablert i kommunen.

Administrasjonen vil gi en orientering til politikerne når alle detaljer i internkontrollen knyttet til Telemarksmodellen er på plass.

Til sist i interpellasjonen kommer et spørsmål 4 som angår ordførers og varaordførers kommentarer til et oppslag i OA om at Telemarksmodellen skulle være urealistisk å gjennomføre opp mot byggebransjen. Spørsmålet er

om jeg synes det er riktig at det ble trukket fram partitilhørigheten til leder av Gjøvik Høyre i saken hvor han uttalte seg som bransjemann. Det sies noe om at det skulle være viktig å partiboka i orden på Gjøvik.

Vel, jeg skal forsøke ikke å være polemisk på den siste insinuasjonen, men kort vil jeg naturligvis avvise en slik spekulasjon. Tvert imot vil jeg ofte si at det kan være en fordel å ikke ha ei partibok i orden, uansett hvilket parti det er snakk om. Da unngår en nemlig at noen fristes over evne til å koble roller og hatter. Så utdypet jeg ikke det mer, men dere kan sikkert selv tenke ut eksempler på at det fort blir vanskelig å skille roller. Ta meg selv. Jeg er aldri privatpersonen Bjørn Iddberg når jeg uttaler meg i politiske spørsmål. Jeg er ordføreren, og for mange sikkert også en arbeiderpartimann.

Men til essensen i spørsmålet.

Nei, Jeg mener ikke at det var bra eller nødvendig eller riktig å trekke inn partitilhørighet i saken. Som jeg sa i formannskapet - da dette spørsmålet også ble stilt der - at jeg i sitatsjekken ba om at denne passusen burde tas ut i artikkelen fordi den ville ta bort fokus fra det viktige i saken, nemlig arbeidet for å få til seriøse arbeidslivsforhold gjennom bruk av Telemarksmodellen, og at det er realistisk å få til gjennom den.

Det ble ikke tatt til følge i Oa.

Så jeg beklager at avisa skrev noe jeg ikke ville bli sitert på, og jeg beklager den virkningen dette må ha hatt på lederen av Gjøvik Høyre, som i dette tilfelle i opptrådte i rollen som bransjeleder.

Og for sikkerhets skyld: Da har jeg beklaget dette to ganger. En gang i formannskapet og en gang i kommunestyret. Det må være nok.

KOM- 37/2018 Vedtak:

Kommunalnytt nr. 1 2018

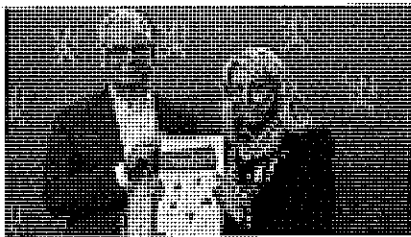
Nyhetsbrev | Dato: 12.02.2018

Nyhetsbrev fra Kommunalavdelingen om kommune- og fylkesforvaltning.

Innhold:

- Ekspertutvalg foreslår nye oppgaver til fylkeskommunene
- Endringer i valgloven på høring
- Innovasjonsprisen 2018 - Søknadsfrist 1. mars
- Kommuneproposisjonen for 2019 legges fram 15. mai
- Digital kompetanse i kommunene
- Etikkarrangement 27. februar - få råd om etikkarbeid i kommunen
- Nytt prosjekt: bruk av digitale verktøy når innbyggerne skal være med å påvirke kommunen
- Ny rapport om like konkurransevilkår mellom offentlige og private aktører

Ekspertutvalg foreslår nye oppgaver til fylkeskommunene

Utvalgsleder Terje P. Hagen overleverte 1. februar ekspertutvalgets rapport om nye oppgaver til fylkeskommunene til kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland. Foto: KMD

Ekspertutvalget som har vurdert nye oppgaver til fylkeskommunene overleverte 1. februar sin rapport til kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland.

Ekspertutvalget ble nedsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet sommeren 2017 etter anmodning fra Stortinget i forbindelse med behandlingen av regjeringens forslag til regionreform.

Utvalget har hatt som mandat å vurdere overføring av ytterligere ansvar, oppgaver og myndighet som støtter opp under fylkeskommunenes samfunnsutviklerrolle.

Generalistkommuneprinsippet ligger til grunn for arbeidet og at oppgavefordelingen bør ivareta hensynet til brukerne, lokalt selvstyre og deltakelse, samt nasjonale mål. Utvalgets arbeid har vært ledet av professor Terje P. Hagen, Universitetet i Oslo.

Utvalget foreslår overføring av oppgaver og virkemidler fra en rekke statlige etater. Oppgavene utvider og kompletterer fagområder der fylkeskommunene allerede i dag har et ansvar. Dette omfatter oppgaver innen næring, innovasjon og forskning, kompetanse, integrering, kultur, folkehelse, samferdsel, klima og miljø. Utvalget mener dette vil legge til rette for en styrket samfunnsutvikling i alle deler av landet.

Rapporten er sendt på offentlig høring, med høringsfrist 9. mai 2018.

- [Pressemelding: Ekspertutvalg foreslår nye oppgaver](#)
- [Rapport fra ekspertutvalg: Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene](#)
- [Høring av rapport fra ekspertutvalget som har vurdert nye oppgaver til fylkeskommunene](#)

Endringer i valgloven på høring

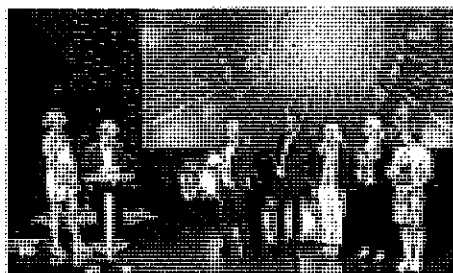
Kommunal- og moderniseringsdepartementet forbereder gjennomføringen av kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019 og har sendt forslag til to nye forskrifter på høring. Departementet foreslår at valget i 2019 gjennomføres som om sammenslåingene av kommunene og fylkeskommunene allerede er gjennomført.

Departementet foreslår også endringer i valgloven slik at stortingsvalget i 2021 kan gjennomføres med dagens 19 valgdistrikter. Regjeringen har oppnevnt et [valglovutvalg](#), som har i sitt mandat å vurdere behov for endringer i valgloven, og om de vedtatte endringene i fylkesstrukturen bør få konsekvenser for valgordningen. Departementet tilrår derfor at det ikke vedtas endringer i antall valgdistrikter før utvalgets utredning er klar.

Høringsfristen er satt til onsdag 14. februar 2018.

[Høringen finner du her.](#)

Innovasjonsprisen 2018 - Søknadsfrist 1. mars

Asker kommune vant Kommunal- og moderniseringsdepartementet sin innovasjonspris i 2017. Statssekretær Paul Chaffey delte ut prisen under Arendalskonferansen. Foto: KS

Er din kommune, eller kjenner du noen som er, så gode på offentlig innovasjon at de fortjener å bli kåret til Norges mest innovative kommune og vinne 500 000 kr? Nå er det igjen duket for Kommunal- og moderniseringsdepartementets (KMD) innovasjonspris. Din kommune kan bli løftet frem som et godt eksempel.

Søk om Innovasjonsprisen 2018 nå. Du har kun tiden frem til 1. mars. KMDs innovasjonspris 2018 deles ut av KMD på Fremtidens kommuner – Arendalskonferansen i juni.

Innovasjonsprisen 2018 løfter frem de beste eksemplene på offentlig innovasjon. De tre nominerte kommunene vil få produsert filmklipp av innovasjonsarbeidet sitt og mulighet til å arrangere møteplasser.

Vi ser frem til mange interessante søknader og ønsker deg et innovativt år!

[Søknadsskjema og kriteriesett](#)

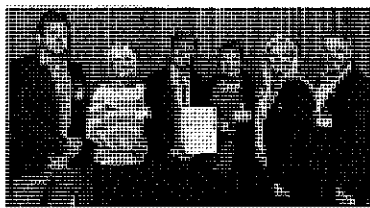
Kommuneproposisjonen for 2019 legges fram 15. mai

I år legges kommuneproposisjonen fram to dager før 17. mai.

I kommuneproposisjonen legger regjeringen fram sin politikk for kommunesektoren og gir foreløpige signaler om det økonomiske opplegget for kommunesektoren for det påfølgende året.

Digital kompetanse i kommunene

September 2017 signerte Kommunal- og moderniseringsdepartementet og partene i kommunesektoren en avtale om nytt utviklingsprosjekt som skal sette fart i digitaliseringen i

kommunene. Fra venstre: Jan Olav Birkenhagen, Akademikerne, Ragnhild Lied, UNIO, statssekretær Paul Chaffey, Mette Nord, LO Kommune, Mette Gundersen, KS, Erik Kollerud, YS Kommune. Foto: KMD

Kommunal- og moderniseringsdepartementet og partene i kommunesektoren har inngått avtale om et prosjekt for økt digital kompetanse i kommunene. 40 prosjekter med til sammen 71 kommuner er nå tatt opp i prosjektet.

Utviklingsprosjektet skal stimulere til digitalisering av kommunesektoren, og skape en forståelse for og gi støtte til organisasjonsutviklingen og omstillingen en slik digitalisering medfører for alle aktører i kommunen. Gjennom partssamarbeid skal prosjektet styrke og videreutvikle den digitale kompetansen i kommunene. Prosjektet skal støtte de endrings- og omstillingsprosessene som digitaliseringen medfører, og tilby verktøy for tjenesteutvikling og gode utviklingsprosesser.

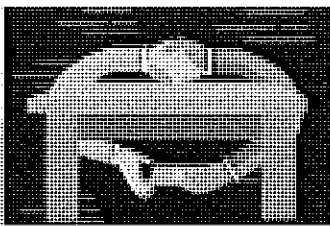
Prosjektet er et samarbeid mellom Kommunal- og moderniseringsdepartementet, KS og hovedsammenslutningene i arbeidslivet. KS har ansvar for gjennomføring av møteplassene. Utviklingsprosjektet har en varighet på 2 år.

Oppstartskonferansen arrangeres 5. mars. Kommuner som ikke er med i programmet kan følge denne konferansen på streaming på ks.no.

Les mer:

- [Avtale: Samarbeid om digital kompetanse i kommunene \(PDF\)](#)
- [Utviklingsprosjekt: Digital kompetanse i kommunene](#)

Etikkarrangement 27. februar - få råd om etikkarbeid i kommunen

Hvor utbredt er korrupsjon i kommunesektoren? Ny rapport om korrupsjon og etikkarbeid blir lagt fram 27. februar. Foto: Colourbox

Oslo Economic, i samarbeid med Kantar TNS og professor Tina Søreide, har på oppdrag fra KS gjennomført et prosjekt om etikk og antikorrupsjon i kommunene.

Oppdraget har vært å kartlegge omfang og form på hvordan ledere i kommuner, fylkeskommuner og kommunalt eide selskaper utsettes for press og påvirkning i retning av korrupsjon. Dernest er det gjennomført en undersøkelse som gir et bilde av kommunenes

innsats for å oppnå høy etisk standard og hindre korrupsjon. En tilsvarende undersøkelse ble gjennomført i 2013. Den nye undersøkelsen skal kunne si noe om utviklingen siden den gang.

Oslo Economics har også utviklet råd for kommuners etikkarbeid. Rådene kan brukes som verktøy for kommuner, fylkeskommuner og kommunale selskaper som ønsker å vurdere og styrke etisk standard og innsats for å hindre korrupsjon.

Statssekretær Aase Marthe Hørrigmo i Kommunal- og moderniseringsdepartementet, KS styreleder Gunn Marit Helgesen, etikkutvalgets leder Tora Aasland, journalist i Drammens Tidende Knut Erik Friis med flere vil være til stede på lanseringen av prosjektet.

Etikkarrangementet holdes i Oslo, KS Agenda Møtesenter, 27. februar 2018, kl. 10.00 – 12.00. Arrangører er KS i samarbeid med Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Arrangementet er gratis og åpent for alle.

Påmelding og program

Nytt prosjekt: bruk av digitale verktøy når innbyggerne skal være med å påvirke kommunen

Nytt prosjekt skal se på hvordan innbyggerne kan påvirke kommunen ved bruk av digitale verktøy. Foto: Colourbox

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har inngått kontrakt om gjennomføring av prosjekt om bruk av digitale verktøy når innbyggerne skal være med å påvirke i kommunen.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har inngått kontrakt med Funka om gjennomføring av et forprosjekt om bruk av digitale verktøyer når innbyggerne skal være med å påvirke i kommunen.

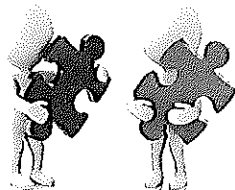
I prosjektet skal det utarbeides en kunnskapsoversikt hvor det redegjøres for bruk av digitale verktøy for samspill mellom kommunene og innbyggerne både i Norge og andre land.

Det skal dessuten redegjøres nærmere for et utvalg av om lag 5 metoder for hvordan kommunen kan trekke inn innbyggerne gjennom nettbaserte tiltak. Denne redegjørelsen skal utformes slik at de kan fungere som framgangsmåte for gjennomføring av tilsvarende tiltak i

norske kommuner.

I kontrakten ligger det også inne en opsjon for en videreføring av prosjektet i form av et hovedprosjekt for utprøving av digitale verktøy og utarbeiding av veiledningsmateriale i denne sammenhengen.

Ny rapport om like konkurransevilkår mellom offentlige og private aktører

En arbeidsgruppe har sett på hvilke tiltak som kan gi like konkurransevilkår mellom offentlige og private aktører. Foto: Colourbox

Den 23. januar 2018 leverte en ekstern arbeidsgruppe en rapport til næringsministeren som handler om like konkurransevilkår mellom offentlige og private aktører. Arbeidsgruppen ble nedsatt av regjeringen i juni 2016 som del av regjeringens oppfølging av en sak ESA har åpnet mot Norge. ESA mener at det generelle skattefritaket og konkursimmuniteten for kommunene er i strid med reglene for statsstøtte når kommunene utfører EØS-rettslig økonomisk aktivitet. De to forholdene innebærer en fordel for kommunene når de konkurrerer mot private aktører på det samme markedet.

Arbeidsgruppen har vurdert de støtterettslige problemstillingene i saken og kommet til at det norske skattefritaket er i strid med de EØS-rettslige støttereglene. Kommunens konkursimmunitet er imidlertid kun i strid med reglene når fordelene av å ikke gå konkurs tilflytter kommunens EØS-rettslige økonomiske aktivitet. For å sikre overholdelse av regelverket foreslår arbeidsgruppen blant annet at det innføres krav om separat regnskap og skatteplikt for kommunens økonomiske aktivitet. Videre mener gruppen at det må bli mer oppmerksomhet om og stilles strengere krav til at det offentlige overholder det EØS-rettslige markedsaktørprinsippet når de driver med økonomisk aktivitet. Gruppen kommer ikke med en anbefaling om å innføre en plikt til å skille ut den økonomiske virksomheten i egne selskaper, og mener en slik plikt heller ikke følger av EØS-retten.

For øvrig legger arbeidsgruppen til grunn at offentlige tjenester som er allment tilgjengelige, basert på solidaritet og offentlig regulert vil innenfor det norske systemet anses som ikke-økonomiske i støttereglenes forstand. Arbeidsgruppen mener dermed utdanning, spesialisthelsetjenester, kommunale helse- og omsorgstjenester, barnehager og barnevern i all hovedsak ikke er EØS-rettslig økonomisk aktivitet og faller dermed utenfor støttereglene og eventuelle tiltak.

Rapporten er sendt på høring, og høringsfristen er 2. mai 2018.